

Sygn. akt II CSK 479/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa R. W. i J. W.
przeciwko M. S. i Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w Ś.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 marca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 13 marca 2014 r., sygn. akt I ACa [...], I ACz [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powodowie J. W. i R. W. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 marca 2014 r. oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 26 czerwca 2013 r., którym oddalono powództwo przeciwko M. S. i Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego w Ś. o zapłatę kwoty 100.000 zł.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Skarżący oparli wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c., podnosząc, że zachodzi nieważność postępowania oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy z urzędu bierze pod rozwagę w granicach zaskarżenia nieważność postępowania (art. 398¹³ § 1 zd. 2 k.p.c.), jednak nie zwalnia to skarżących z obowiązku uzasadnienia, na czym polega nieważność w konkretnej sprawie, jeżeli odwołują się do niej we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Z powinności tej skarżący się nie wywiązali, a rzeczowych argumentów nie mogą zastąpić emocjonalne wywody, zwłaszcza gdy wykraczają one poza przedmiot postępowania. Sąd Najwyższy, działając z urzędu, również nie dopatrywał się istnienia żadnej z przesłanek nieważności postępowania apelacyjnego wymienionych w art. 379 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Z kolei przyczyna oznaczona jako oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. k.p.c.) zachodzi wówczas, gdy wystąpiła niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem jednoznaczne, że doszło do kwalifikowanej postaci naruszenia prawa, zauważalnej *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa procesowego lub materialnego, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurystyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Nie odpowiada temu wymaganiu stwierdzenie skargi, że „wskazana norma k.p.c. należy do normy o charakterze upodlenia człowieka” zarówno wobec nie powołania konkretnego przepisu jak i braku samodzielnego jego uzasadnienia. Ze względu na wyraźne brzmienie przepisów prawa procesowego, motywowanych m.in. wyjątkowym charakterem tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia oraz tym, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania ma charakter formalny a nie merytoryczny i jest rozpatrywany przez Sąd Najwyższy w składzie innym jak skarga kasacyjna, stwierdzić należy,

że odwoływanie się wprost ani pośrednio w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do uzasadnienia jej podstaw jest niedopuszczalne.

Podkreślić trzeba również, że ocena czy art. 398⁹ § 2 k.p.c. jest "sprzeczny z prawem do sądu z art. 45 Konstytucji" oraz badanie zarzutu, że „jak też wszystkie normy kasacyjne odbierające prawo do sądu z art. 45 na tle art. 2, art. 7, art. 8 Konstytucji” wykraczają poza granice kognicji Sądu Najwyższego w obecnym postępowaniu, ograniczonym do badania przyczyn kasacyjnych (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Zgodnie z art. 188 Konstytucji RP w sprawach zgodności ustaw z Konstytucją orzeka bowiem wyłącznie Trybunał Konstytucyjny.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Uwzględniając okoliczności sprawy Sąd Najwyższy na zasadzie słuszności nie uwzględnił wniosku powoda o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego (art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).

aw